

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Sławnie na lata 2010-2015

I. Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. / Dz.U.78, poz. 483/.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U z. 1982r. Nr 35, poz. 230 z póź zm./,
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U . Nr 180, poz. 1493, z 2009r., poz. 1589, z 2010 r. Nr 28,poz. 146, Nr 125 poz. 842/,
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r. Nr 64,poz 593 z póź. zm./,
5. Uchwała Rady Gminy Sławno Nr XXV/191/08 z dnia 28 listopada 2008r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2015.

II. Przyjęte definicje:

- rodzina – osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące /definicja zawarta w ustawie o pomocy społecznej/,
- przemoc- przemocą nazywamy wywieranie wpływu bez przyzwolenia osoby na jej proces myślowy, stan fizyczny czy zachowanie. Przemoc psychiczna odbywa się za pośrednictwem środków komunikacji; przemoc fizyczna obejmuje użycie siły fizycznej,
- ofiara przemocy-osoba, na którą wbrew jej woli wywierany jest wpływ za pośrednictwem środków komunikacji czy użycie siły fizycznej wpływające na jej proces myślowy, stan fizyczny bądź zachowanie.

III. Informacje ogólne dotyczące przemocy w rodzinie.

Podstawową komórką społeczną jest rodzina. W rodzinie uczymy się zasad funkcjonowania społecznego, wartości kulturowych, poszanowania drugiego człowieka. To jak będzie ona funkcjonowała, jakie będą wzajemne relacje, jak będą wypełniane role społeczne wpływa na kształtowanie świadomości domowników, a w szczególności dorastających tam dzieci. Tylko wzajemne poszanowanie i zrozumienie stworzy prawidłowe zasady funkcjonowania, umiejętność radzenia sobie z problemami.

W przypadku dezorganizacji zacierają się podstawowe zasady etyczne, moralne, a tym samym powstają zaburzenia funkcjonowania rodziny. Część osób decyduje się na rozstanie / rozwód, ucieczkę/ znaczna jednak grupa tkwi w związku, który z czasem staje się coraz bardziej "toksyczny." Powstają niezdrowe relacje, a problemy rozwiązywane są nie poprzez rozmowę, a poprzez użycie siły. Niekoniecznie musi to być siła fizyczna, która widoczna jest na ciele ofiar w formie ran . Czasami dużo gorsza jest przemoc psychiczna; krzyk; upokarzanie; ignorowanie. Czy ofiara powinna się wstydzić, obwiniać czy sygnalizować otoczeniu, że nie chce dalej tak żyć?

Przemoc jest, była i będzie, bo jest to wpisane w „kulturę” ludzkości, ale trzeba temu przeciwdziałać gdyż sprawcy przemocy nie mogą czuć się bezkarni.

IV. Skala zjawiska przemocy w rodzinie

Zgodnie z danymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych badania pokazują, że:

- 36% Polaków przynajmniej raz doświadczyło przemocy ze strony partnera lub współmałżonka,
- 41% dorosłych Polaków uważa, że lanie jeszcze nikomu nie zaszkodziło,
- 64% Polaków zna w swoim otoczeniu rodziny, w których dochodzi do przemocy,
- 63% dorosłych Polaków przyznaje, że w dzieciństwie byli karani klapsami, 38% przyznaje, że byli pici pasem lub innym przedmiotem,
- co czwarty pacjent leczenia odwykowego przyznaje się do stosowania przemocy wobec dzieci w czasie trwania choroby alkoholowej.

Ponadto zgodnie z danymi za 2007 roku było:

- ponad 81 tys. interwencji policji w sprawach przemocy w rodzinie,
- ponad 130 tys. ofiar przemocy w tym ponad 55 tys. dzieci i młodzieży,
- ponad 81 tys. sprawców przemocy w rodzinie, 815 z nich było pod wpływem alkoholu,
- ponad 17 tys. osób skazanych za znęcanie się nad rodziną.

V. *System Wsparcia*

1/ Zadania Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

2/ Metody przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie uruchamia się system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy ofiarom przemocy w rodzinie oparty na pracy zespołu interdyscyplinarnego w ramach, którego zostaną utworzone dodatkowo grupy robocze prowadzące działania w sprawach indywidualnych.

Zespół interdyscyplinarny prowadzić będzie:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- działania w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- działalność informacyjną o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy,
- działania w stosunku do osób stosujących przemoc,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- ścisłą współpracę z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- propagowanie silnych więzi rodzinnych,
- spotkania tematyczne z przedstawicielami Policji, Sądu,
- spotkania integracyjne.

W ramach realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zachodzi konieczność analizy składanych przez osoby fizyczne, członków zespołu interdyscyplinarnego, instytucje, wniosków jak również sygnałów ze środowiska dotyczących przemocy w rodzinie.

W ramach podejmowanych działań zachodzi konieczność:

- udzielenia pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej lub socjalnej dla ofiar przemocy,
- pracy Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego,
- pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie,
- prowadzenia procedury niebieskiej karty,
- wdrażania programów dotyczących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- działań informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy oraz instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy,
- propagowania ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia.”

3/ Filary Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;

Policja

Ośrodki Zdrowia

Sąd Rejonowy

*Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej*

Sprawca przemocy

Organizacje pozarządowe

Ofiara przemocy

*Gimnazja i Szkoły
Podstawowe*

*Gminna Komisja Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych*

Jak widać na wskazanym wykazie w całym systemie działań ofiara przemocy jest umieszczona w centralnym punkcie z wyraźnym zaakcentowaniem jej postawy. Oprócz sprawcy przemocy wokół niej jest szereg instytucji niosących pomoc. Najważniejszym elementem skuteczności działania jest fakt zauważenia przez ofiarę, że nie jest sama, że wokół niej są chętni i gotowi nieść pomoc, że nie jest na uboczu i wystarczy tylko się rozejrzeć.

VI. Założenia i cele systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W przeciwdziałaniu przemocy niezbędne jest:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa ofierze przemocy.
2. Uświadomienie, ofierze i sprawcy przemocy, że nic nie usprawiedliwia przemocy wobec drugiego człowieka.
3. Uświadomienie ofierze przemocy, że za przemoc odpowiedzialny jest tylko i wyłącznie sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara- /przełamanie wstydu/.
4. Uświadomienie, że przemoc lubi się powtarzać w związku, z czym reakcja musi być natychmiastowa.

Priorytetami podejmowanych działań są:

- zmiana postaw społecznych wobec przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- zwiększenie ilości i skuteczności interwencji podejmowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie.

VII. Monitorowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Nie zawsze bez pomocy innych jesteśmy w stanie stwierdzić jednoznacznie czy w danym środowisku dochodzi do przemocy. Istnieją jednak pewne objawy, które mogą świadczyć o doświadczaniu przemocy np.:

1 Ślady na ciele:

- zasinienia,
- odrapania,
- oparzenia,
- złamania.

2. Zmiany w zachowaniu:

- trudności z koncentracją,
- kłopoty ze snem,

- agresja ,
- apatia,
- nadmierne pobudzenie ruchowe,
- jąkanie/ szczególnie u dzieci/,
- moczenie nocne/ szczególnie u dzieci/,
- unikanie bliskiego kontaktu - podanie ręki, wycofanie w przypadku zbyt bliskiego podejścia lub gestu ręką/w szczególności w przypadku dzieci/,
- skrytość, zamkniętość w sobie,
- nadmierne poczucie winy,
- obniżona samoocena,
- depresja.

Istnieją również pewne objawy, które mogą wskazywać sprawcę przemocy np.:

- dominacja w rozmowie,
- agresja słowna,
- impulsywność, napastliwość lub
- zachowanie na pokaz/ zbytne wyciszenie/.

Jak widać na podstawie W/w zachowań możemy jedynie przypuszczać, że w środowisku dochodzi do przemocy. Pewne zachowania, oznaki mogą, bowiem wynikać np. ze stanów chorobowych, charakteru osoby.

Niewątpliwie kolejnym sygnałem może być obserwacja takich zachowań jak:

- nadmierna kontrola,
- wymuszanie bezwzględnego posłuszeństwa,
- zastraszanie,
- upokarzanie,
- lekceważenie.

W celu oceny skali zjawiska oraz skuteczności działania zachodzi konieczność monitorowania problemu przemocy w rodzinie. Działanie takie będzie możliwe dzięki zaangażowaniu różnych grup społecznych i zawodowych. Stała obserwacja, wymiana informacji, rozmowy z mieszkańcami ułatwią prawidłową ocenę sytuacji i podjęcie stosownych działań.

PRZEWODNICZĄCY
RADA GMINY
Bolesław Wiktorowicz